

GŁOS RADOMSKI

Dziennik społeczny, polityczny i literacki poświęcony głównie sprawom Ziemi Radomskiej.

Przebieg w Radomiu wynosi:
 Miesięcznie 6 k. — h.
 Z odnośnikiem do domu . 7 k. — h.
Na prowincji z przesyłką pocztową:
 Miesięcznie 7 k. 50 h.

Adres Redakcji i Administracji: ulica Lubelska № 46, dom Nempla.
 Redakcja otwarta od 11 do 12 i od 4 do 5 po poł. Administracja od 9 do 1 i od 5 do 6 po poł.
 Rękopisów niezaczerpanych Redakcja nie zwraca.

Gene ogłoszeń:
 za wiersz politywy:

Przed tekstem	k. 2 h. 60
W tekście	k. 2 h. —
„ nekrologi i	k. 1 h. 20
Po tekście na III str.	k. 1 h. 40
Na IV str.	k. — h. 80
Drobno za wyraz	k. — h. 80

Numer pojedynczy 40 halowy
 Głos Radomski nabywać i prenumerować można we wszystkich Księgarniach, w Sklepie spożywczym p. Władysławy Adamskiej, Lubelska № 72; w Składach Win i Towarów Kelenjalnych: M. Paschalskiego, ulica Wazowska; Grajcała, ulica Skaryszewska № 16.

KINO Y. CZARY.

TYLKO PRZEZ DWA DNI! — Poniedziałek 17 i Wtorek 18 Marca 1919 r.
Moja żona przewyborna farsa w 4-ch aktach z uroczą w roli głównej gwiazdą Kineematograficzną **OSSI OSWALDĄ.**
 Miękką dekoracją ściśle dostosowaną do obyczajów.

W „MIRAZU”
 pod dyrekcją T. Wotowskiego

Poniedziałek g. 8 1/2 w w.
 W Soboty, Niedziele i święta
 3 przedstawienia 3
 początek I-go—F-a
 II-go—9 w w.

W niedzielę dnia 16 Marca 1919 r.
 godzina 7-a
„Listonosz”
 farsa w 1 akcie oraz dział Kabaretowy

godzina 9-a
Jenerał huzarów
 Operetka w 3-ch aktach.

TEATR CORSO | **Dziś nowy program.**
 Kosielska 9. | Zmiana programu w Poniedziałki i Czwartki. | Szczegóły w programach. | Zarząd.

Restauracja Hotelu Rzymskiego
 wydaje obiady à prix fixe: z 3-ch dań po koron 10 z 4-ch dań po koron 15.
 Dekorowe trio pod dyrekcją Karasińskiego Juniora. | Z poważaniem ZARZĄD.

W kwestji żydowskiej.
 Społeczeństwo polskie oczekiwało z niecierpliwością głosu posłów żydowskich w sejmie odrodzonego państwa polskiego. Wreszcie podczas kilku ostatnich posiedzeń sejmowych wypowiedzieli się przedstawiciele wszystkich ugrupowań żydowskich. Pierwszy zabrał głos Neech Frylucy i oświadczył, że żydzi uznają polską państwowość i hegemonję narodu polskiego i gotowi dla tego państwa ponosić wszelkie ofiary krwi i mienia. Ale wzmianka ta — jak głosi p. Frylucy, żydzi żądają równouprawnienia nie tylko teoretycznego, ale istotnego, żądają gwarancji, którą ma być uznanie narodowości żydowskiej, a co za tem idzie, przyznanie żydom praw mniejszości narodowej. Poza tem Frylucy domaga się dla żydów samorządu w życiu wewnętrznym, w sprawach żydowskiej kultury, szkolnictwa, wreszcie żąda kurji narodowościowej dla żydów przy wszelkiego rodzaju wyborach.
 W imieniu Klubu posłów narodowo-żydowskich, pos. Grünbaum oświadczył, iż żydzi domagają się autonomji, opartej na samorządzie gminnym i możności wychowywania dzieci we własnym sąsiedztwie.
 Przedstawiciel żydów ortodoksyjnych, rabin Halpern oświadczył wprawdzie, iż grupa jego uznaje Polskę za swoją ojczyznę i, że nie solidaryzuje się z wystąpieniem Frylucy, nie mniej jednak domagał się „usunięcia nieporozumień panujących między obywatelami narodowości t. j. żydami i polakami”.
 Na wszystkie te oświadczenia odpowiedział poseł Korfanty, a w jednym przemówieniu odmówił żydom tego prawa do którego roszczą sobie pretensje zasnanając. że niemożna stwarzać państwa w państwie i, że żydzi nie mogą rościć sobie w Polsce pretensji do praw mniejszości narodowych tak, jak nie roszczą sobie podobnych pretensji, dajmy na to, w Nowym-Jorku, jakkolwiek zamieszkuje tam około miliona żydów.

Wywody posła Korfante, podzielać w zupełności, chciałbym jednak zwrócić jeszcze uwagę współobywateli żydowskich na to, iż jeśli ktoś chce korzystać z pełni praw przysługujących obywatelom Polski, musi być Polakiem, musi być poddanym polskim, bez różnicy, jakiegoby był wyznania, wreszcie powinien w całej rozciągłości ponosić wszelkie ciężary jakie państwo na swych obywateli nakłada. Panowie Frylucy, Grünbaum i Halpern właśnie o tych prostych, a nieodzownych warunkach zapominają i domagają się jakichś szczególnych przywilejów dla zupełnie obcej narodowości zamieszkującej na naszej ziemi.
 Naszym polskim żydom muszę zwrócić uwagę, że żyd niemiecki—uważa się za Niemca, francuski—za Francuza, angielski—za Anglika i t. d. Dlatego też żyd niemiecki, a właściwie niemiecki wyznania mojżeszowego korzysta w Niemczech ze wszystkich praw i przywilejów na równi z rdzennymi Niemcami. Nie stety, żydzi tutejsi nie chcą być żydami polskimi, a właściwie polakami wyznania mojżeszowego, a na każdym kroku podkreślają swoją odrębność narodową, jakkolwiek tu, na polskiej ziemi się zrodzili, tu się wychowali i tu porobili majątki.
 Obywatele żydowscy powinni wiedzieć, że ziemia polska nigdy żydowska nie była i nie będzie; jeśli zatem nie chcą się oni za synów polskiej ziemi uważać, to ani do niej praw żadnych mieć nie mogą, ani też ona żadnymi prawami obdarzać ich nie może.
 Jeżeli żydzi nie chcą się wyzbyć swej odrębności narodowej, to, o ile Anglja rzeczawicie przyszuje im prawo do niepodległości i stwarza nowe państwo żydowskie w Palestynie, nie pozostaje im nic innego, jak wyemigrować do Palestyny, w czym im nikt żadnych przeszkód czynić nie będzie.
 Do praw mniejszości narodowych mogą mieć pretensje (na kresach) te narodowości, które stale zamieszkuje w Pol-

sce, lub też narody małe, których terytorja będa włączona do terytorjum Polski, jak naprzykład białorusini. Przyznając prawo mniejszości narodowej danemu narodowi, rząd polski może jednocześnie domagać się podobnych praw dla Polaków zamieszkujących w odpowiednim mocarstwie.
 O ile zaś względem poddanych polskich stosowanoby gdziekolwiek jakieś ograniczenia, to podobne ograniczenia rząd polski mógłby stosować względem poddanych odpowiedniego państwa zamieszkujących w Polsce. Wyniknąłby zatem pewien stosunek wzajemności, którego niemożoby być w stosunku z żydami, albowiem oni, nie posiadając własnego państwa nie mogliby obdarzyć poddanych polskich tymi przywilejami, z jakich korzystaliby w Polsce.
 Jeśli dodamy, że żydzi nie posiadają własnego języka, boć trudno żargon, jakim się posługują, nazwać językiem żydowskim, to jasnym będzie, że naród, który niema swej ziemi, swego państwa i swego języka, naród rozproszony po całym świecie, nie może stanowić żadnej mniejszości narodowej w innym zorganizowanym państwie, w którym zamieszkuje.
 Najkorzystniej dla żydów wypadło w Sejmie przemówienie przedstawiciela żydów polaków, p. Natana Loowensteina, który przyznał się szczerze i niezłomnie do narodowości polskiej i do państwa polskiego, uznając ziemię polską za swoją Ojczyznę. Przemówienie to wywarło w Izbie bardzo sympatyczne wrażenie.
 Przeciwnie, jeśli żydzi tutejsi nie chcą uznawać się za polaków i podkreślają zawsze i wszędzie, że są tylko żydami, jeśli uchylają się od spełniania powinności wojskowej, spłacenia podatków, to nie można ich uważać za obywateli Polski, a tylko za wrogich nam przybyszów, których, rzecz naturalna nie można żadnymi prawami obdarzać, a tylko zaproponować im, aby zechcieli opuścić tę matkę ziemię, dla której są wyrodnymi synami.

Niechaj więc żydzi polscy zapamiętają sobie, że jeśli chcą korzystać z pełni praw przysługujących polakom, to powinni przedewszystkiem okazać się prawdziwymi obywatelami — państwowymi Polski i stać się polakami wyznania mojżeszowego, tak jak są polacy — prawosławni i polacy ewangelicy.
 Ale ten polak wyznania mojżeszowego musi przedewszystkiem dowieść, że faktycznie jest polakiem!
 K. Schmidt.

Kronika polityczna.
 „Tęps” w artykule p. t. „Dostęp do Bałtyku” udawadnia konieczność połączenia raz na zawsze kresu panowania Niemców w Bałtyku. Zapewnienie wolności morza Bałtyckiego jest nieodzownym warunkiem zorganizowania się ludów, podległych dawniej rządowi carskiej Rosji, oraz wyzwolenie ich z pod „opieki” niemieckiej Daiennik proponuje oddać Szwecji wyspy Alandzkie, Danji Szlezwig, zneutralizować kanał Kiloński, a z poza niemieckiego terytorjum pomiędzy nową granicą duńską a kapalem Kilońskim, utworzyć republiki samodzielne, których środkiem byłby Hamburg i Lubeka. Mogłyby one stać się zawiązkiem nowego państwa federalnego z północnych krajów niemieckich.
 Na ręce generalnego komisarza cywilnego zarządu wojskowego polskich ziem wschodnich wpłynęła deklaracja p. Józefy Potockiej ofiarującej w imieniu małoletniego syna Jarosława rządowi polskiemu 5000 dziesięcin w powiecie nowogrodzkim i piskim dla rozdania tej ziemi żołnierzom Polakom ranym na białoruskim froncie oraz tym mieszkańcom Białej Rusi, którzy jako ochotnicy wstąpią do polskich szeregów. Nadto zobowiązuje się ofiarodawczyni oddać do dyspozycji rządu polskiego 13.000 dziesięcin w tychże powiatach w celu rozparcelowania ich po minimalnej

Baczność!!

Biuro Pośrednictwa Pracy przy Polskich Związkach Zawodowych
(w Radomiu Lubelska 1. 36).

Poleca: p. p. przedsiębiorcom, fabrykantom i właścicielom zakładów przemysłowo-handlowych wszelkiego rodzaju pracowników i pracowniczki oraz ślusarzy, kowali, kotlarzy, tokarzy, puszkarzy, elektromonterów, maszynistów, szewców, powroźników, garbarzy, kołodziejów, bednarzy, stolarzy, woźnych, fernali, oraz wszelkiego rodzaju służbę folwarczną i robotników z wyjątkiem, jak również krawców zdolnych i pomocniczych, praczek, prasowaczki, służba domowa, hotelowa, piekarzy, cukierników, kelnerów, kelnerki i wszelkiego rodzaju robotników i robotnice, za których związek ręczy o ile są jego członkowie.

Polskie Związki Zawodowe podejmują się budowy wodociągów, kanalizacji, światła i siły instalacji elektrycznej, dróg bitych, żelaznych, budowy gmachów mieszkalnych i fabrycznych, przeładunki kolejowe i magazynowe oraz wszelkie roboty ziemne jak również roboty publiczne, dostawy dla wojska i t. p.

1488—10

Polska Centrala Handlowa

poleca następujące towary:

Materiały włókniste: płótna na bieliznę i płócenka kolorowe, barachany białe i kolorowe, trykot na bieliznę, drelichy na materace, wełny na suknie i bluzki w różnych kolorach, szewioty na kostjamy, alpaki i kropy żalobne, samodzielały, materiały na palta damskie, cajt na ubrania męskie, korty na spodnie-kamgarny na ubrania, kastory, syberyjny i walury na palta.

Gotowe ubrania: spodnie kortowe, zakłady włócoskowe, fartuchy, spodnie cajtowe i kortowe, marynarki kortowe na waciu, esapki maciejówki granatowe, pończochy ciepłe i letnie bawełniane, pończochy jedwabne, skarpetki bawełniane i wełniane, rękawiczki damskie, sznurowadła czarne i kolorowe.

Norymberszczyzna: nici, igły, szpilki, guziki z masy perłowej, guziki rogowe w różnych wielkościach, guziki niciane do bielizny.

Skóry wygarbowane na obuwie oraz gotowe obuwie:
Męskie damskie i dziecięce. 1818—

Sprzedaż hurtowa w Radomiu, Plac 3 Maja № 1

Sprzedaż detaliczna w Składnicach P. C. H.: w Warszawie, Radomiu, Kielcach, Lublinie, Łomży, Piotrkowie, Siedlcach i Płocku.

Ekspozytura sprzetarska Biura Przemysłu Drzewnego

przy galicyjskim Krajow. Urzędzie Odbudowy w Warszawie poszukuje ZASTĘPCÓW we wszystkich miastach gub. Państwa do sprzedaży mebli włociańskich i małomieszczańskich w rejonie odnośnej gubernii.

Oferty z referencjami pierwszorzędni nadsyłać do Biura Ogłoszeń Uagra w Warszawie ul. Wierzbowa 8 „T. W.“. 1964—2

KRAKÓW, SZCZEPAŃSKA 7, I piętro

Zakład Krawiecki Strojów Damskich

Salon Światowych Żurnali

otwarty od godz. 9 rano do 6 wieczór

przyjmuje zamówienia z własnych i dostarczonych materiałów. Wzorowe pracownie wykonują zamówienia dla przejezdnych w 24 godzinach. 1843—6

Ceny przystępne. **W. PIETRUSZKA** Ceny przystępne.

OGŁOSZENIE.

Magistrat m. Kielc rozpisuje konkurs na urządzenie własnym kosztem reflektantów, w budynkach rzeźni miejskiej w Kielcach — warsztatu do szlamowania kiszek, z prawem korzystania z lokalu i urządzeń w ciągu lat paru, licząc od 1-go stycznia 1920 r.

Bliższych wiadomości i szczegółów, tudzież plan ubikacji, przeznaczonych na szlamownię udziela się niezwłocznie na żądanie.

Termin składania szczegółowych ofert w zapieczętowanych kopertach do dnia 1-go czerwca 1919 r. 1959—3

Redaktor: Henryk Niedźwiedzi.

Druk „J. K. Trzebiński” — Radom.

Wydawstwo Gazety: „Głos Radomski”

Kotły do warszenia bielizny

Wiaderka ocynkowane, Wagi
dziesiętne i stołowe.

poleca:

DEBI (TECHNICZNO-HANDLOWY)

St. Brzozowski i M. J. Szmorliński

w Radomiu, Plac 3-go Maja № 1. Skład — Zgodna № 6.

Laboratorium Chemiczne - Bakterjologiczne

Dr. med. S. Pomeraniec i Prow. Farm. Fabickiego, Spasersowa, Sprzyjmuje badania krwi na wzdżys (odezyn Wassermanna), na tyfus brzuszny i plamisty (odezyn Widal i Weil-Feliksa), płwociny, mozcza, kału, soku żołądkowego.

Chemiczno-bakterjologiczne badania wody do picia, produktów spożywczych i inne. 1608—17

Biuro pośrednictwa kupna i sprzedaży
Władysława Karczewskiego

w Radomiu Plac 3 maja № 5.

Przyjmuje do komisowej sprzedaży biżuterję, garderobę, meble oraz wszelkie przedmioty domowego użytku.

Ma do sprzedania i dzierżawy wieksze i mniejsze majątki, domy w miejscach i na prowincji. Okazyjnie sprzedaje garnitur mebli garniturowych, stazekę, lampę, prasę, krzeselka dziecięce i latarnie oświetleniowe.

1689—18 Wł. Karczewski

Wyrób mydła

pierwszego gatunku, № 1.

— Sprzedaż hurtowa i detaliczna. —
Po cenach umiarkowanych.

JANA CZARNOY
Ul. Warszawska № 2 w podwórzu. 1504—13

Największy wybór

Lódek

Umywalki

Kas ogniotrwałych

Kasotek

Przyborów myśliwskich

Naczyń kuchennych

Sakla stołowego

Lamp

Perceclany

Włóczek

i Trumien

1948—

A. Małecki

Radom, ul. Lubelska № 31.

Poszukiwany

wykwalifikowany cukiernik:

do sprzedania

dwa bilardy piramidkowe, wiadomość w Adm. „Głosu”. 1960—2

TECHNIK

obznajmiony z lokomotywami parowymi, elektromotorem, pompami, tokarnią i t. d. znajdzie zaraz posadę w Kielcach. Oferty z podaniem curriculum vitae poparte świadectwami nadsyłać p. a. Zarząd Zakładów Wapiennych Kadzielnia w Warszawie ul. Bożena 1. 1925—3

Potrzebny uczeń

na praktykę do składu aptecznego z świadectwem 4-oh klas szkoły średniej. Może być pracownik z praktyką do trzech lat. Wiadomość: Radom Skład Apteczny A. Michalski Skaryszewska 21. 1921—3

Poszukuje mieszkania

prawy rodzinie, zaraz. Wiadomość w drukarni W-nych Braci Trzebińskich, ul. Lubelska № 38.

Dzierżawa do odstąpienia na lat 9

z powodu śmierci właściciela, majątek oddalony od Lublina 10 wiorst, od stacji kolejowej Bystrzyca 2 wiorsty, wólk 12 ornej, 28 morgów łąk, inwentarz żywy i matryw kompletny, słońca na słowy wiosenne jako też na ordynarje dostateczne. Dom mieszkalny w dobrym stanie. Wiadomość. W-ny Morawski Lublin, Skład broni. —2

Korespondent - Buchalter - Tłumacz

ze znajomością gruntowną w słowie i piśmie 4 języków, z przeszło 20 letnią praktyką handlową w pierwszorzędnych instytucjach, z doskonałymi świadectwami i referencjami posiada odpowiednie stanowiska, najchętniej w Zarządzie danych: Dóbr. Ostrowski Siedlce p. Staszów, Dobra Staszowskie Ka. Radziła. 1962—1

Biuro Pośrednictwa Pracy

PRZY

Zrzeszenie Farmaceutów Ziemi Radomskiej

Poleca pracowników aptekarskich wszystkich stopni. Kupno, sprzedaż i dzierżawa aptek.

Ułatwia wszelkie czynności w zakresie farmacji wchodzącej, Radom Skaryszka Peczstowa 63. Kierownik Biura M. Górski; 1962—6 Provisor Farmacji.

DROBNE OGŁOSZENIA.

Potrzebuję od 1-go kwiet. ewent. 1 lipca dozwilaszowego restry. Wiadomość w administracji „Głosu”. 1929—3

Sprzedam Restaurację z pomieszczeniem wyjazdowym wiadomość Skaryszewska № 71. 1900—6

Przepisywanie i nauka na maszynie, na parę godzinach Skaryszewska № 71. 1883—12

Nauczycielka potrzebna na wiedzę w celu przygotowania do gimnazjum 4-oh starszych chłopców. Zgłoszenia do adm. „Głosu”. 1961—2

Poszukuje samodzielną posadę zamyśl relacyj, go, posiadam długoletnią praktykę, mogę objąć zadania nad lasami, jak również prowadzić księgi Administracyjne. Oferty do Adm. „Głosu”. 1947—2

Do sprzedania kredens, umywalka marmarowa szafa, poka, stoły. Lubelska 69 m. 3 od 9—10 rano i od 5—6. 1915—1

Sprzedam weksle, pisane na blankietach rosyjskich do 1 kwietnia 1919 r. Po 1 kwietniu wszelkie weksle wystawione na moje nazwisko są zupełnie nie ważne. Wojciech Filipczak wia Skaryszka. 1975—4

Kupię rower męski w dobrym stanie z gumami. Oferty do Adm. pod „Bower”. 1847—1